

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2655/2018
13.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ..., против тужене Основне школе "ББ" ..., чији је пуномоћник Стојан Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1110/18 од 15.05.2018. године, у седници одржаној 13.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1110/18 од 15.05.2018. године и Основног суда у Врању П1 1284/17 од 29.01.2018. године, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиле и **ПОНИШТАВА** решење директора тужене број ... од 10.08.2017. године и Школског одбора тужене број ... од 15.09.2017. године, као незаконита.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 100.500,00 у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 1284/17 од 29.01.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд поништи решење директора тужене број ... од 10.08.2017. године и Школског одбора тужене број ... од 15.09.2017. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1110/18 од 15.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилца је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију, захтевајући трошкове њеног састава.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу на неодређено време код тужене на основу уговора о раду од 04.11.2016. године, на радном месту професора разредне наставе у издвојеном одељењу тужене школе у Поступајући по Стручном упутству о формирању одељења и начину финансирања у основним и средњим школама Министарства просвете, науке и технолошког развоја од 22.06.2017. године Комисија за утврђивање вишка запослених тужене је после извршеног бодовања и рангирања наставника применом критеријума за утврђивање вишка запослених који су прописани Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика дана 10.08.2017. године доставила директору предлог за доношење решења којим се утврђује да у целости или за одређен проценат радног ангажовања престаје потреба за радом запослених обухваћених тим решењем. На основу предлога Комисије, директор тужене је истог дана донео решење којим је утврдио да је престала потреба за радом тужиле због затварања једног одељења у издвојеном одељењу школе у ..., док је ставом другим утврдио да се тужила налази на породилском одсуству због рођења трећег детета до 31.05.2019. године из ког разлога јој не може престати радни однос без њене сагласности. Тужила је изјавила приговор против овог решења који је Школски одбор тужене одбио решењем од 15.09.2017. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле закључујући да посебна заштита запослених у смислу колективног уговора не утиче за утврђивање технолошког вишка и ових запослених, нити на доношење програма решавања вишка већ подразумева забрану отказа по том основу само за временски период одређен законом. Пошто је тужена у складу са стручним упутством министарства, а применом критеријума за утврђивање вишка запослених утврдила да је престала потреба за радом тужиле, то је правилно утврђен престанак потребе за радом тужиле при чему јој радни однос неће престати за време док се налази на породилском одсуству.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Према члану 187. Закона о раду ("Службени гласник РС" 24/05... 75/14) послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета.

Према Посебном колективном уговору за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Службени гласник РС" 21/15) пре почетка школске године, а најкасније до 15. августа директори школа достављају листе запослених за чијим је радом у потпуности или делимично престала потреба у текућој школској години, као и у претходном периоду и запослених који су засновали радни однос са

непуним радним временом као и листу слободних радних места које треба да буде потписана од стране овлашћених представника репрезентативних синдиката школе.

Чланом 34. Посебног колективног уговора прописани су критеријуми за утврђивање запослених за чијим је радом престала потреба са пуним или непуним радним временом. Према члану 38. овог уговора радни однос запосленом за чијим је радом престала потреба не може престати без његове сагласности, између осталих, и запосленој за време трудноће или са дететом до две године старости.

Решење туженог којим је утврдио да је престала потреба за радом тужиље и да јој радни однос престаје по закључењу породилског одсуства је незаконит из више разлога. Пре свега, тужиља због изричите заштите прописане Законом о раду и Посебном колективном уговору није могла бити проглашена за технолошки вишак. Чак и да је то могуће (а није) рок у коме престаје радни однос по основу технолошког вишка не може бити дужи од рока прописаног чланом 153. Закона о раду (30 односно 90 дана). Поред тога, вишак запослених се одређује према тренутном броју запослених и потребама послодавца, па није могуће одредити престанак радног односа унапред због будуће неизвесне околности (није познато да ли ће за две године школа постојати, са колико разреда и са којим бројем наставника). Из свих ових разлога решење тужене је незаконито, због чега су нижестепене пресуде преиначене и усвојен тужбени захтев.

На основу члана 165. став 2. ЗПП тужиљи су досуђени трошкови поступка на име састава тужбе од стране адвоката у износу од 16.500,00 динара и на име заступања од стране адвоката на једном одржаном рочишту у износу од 18.000,00 динара, на име састава жалбе и ревизије износ од по 33.000,00 динара. Трошкови су одмерени према важећој адвокатској тарифи на основу чл. 153. став 1, 154, 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић